

CO₂-reductieprogramma: “Bewust omgaan met energie” notulen bijeenkomst 26-9-2019

Aanwezig:

Kwakernaak	Heidy Harkema (gastvrouw)
Stimular	Marc Herberigs (voorzitter)
Van den Noort	Annelieke Peels
De Groot & Schagen	Wim de Groot
Kingspan	Peter van de Ven
Van Boekel	Yannick Derx
Mourik	Cora de Groot
De Kuiper Infrabouw	Willy de Gier

Afmelding ontvangen van:

Den Hartog	Gert-Jan de Groot
GKB Groep	Maarten van Rietschoten
Baars Aannemerij en Transport	Sander de Kraker
Van Esch	Andrea Bakkeren
Jansen Rioolreiniging	Richard Zwarts
G. Van der Ven	Jolanda van Drunen
Van den Heuvel Infra BV	Jan-Jaap van Beusekom

1. Opening en mededelingen

Marc meldt dat er helaas een groot aantal afmeldingen is ontvangen. Deels is dat last minute, vanwege de verkeerschaos die er deze ochtend heerst.

Jan-Jaap van Beusekom heeft laten weten zich af te melden voor deelname aan de groep. Van den Heuvel Infra is overgenomen door Van Gelder. Van Gelder voert ook een CO₂-bewust certificaat en integreert Van den Heuvel daarin.

Marc heeft ook contact gehad met Johan Beers van gebroeders M&W bron uit Geldermalsen. Zij zouden graag aansluiten bij het initiatief. Alle aanwezigen zijn hiermee akkoord en Marc zal hem voor de volgende bijeenkomst uitnodigen om kennis te komen maken.

Peter meldt dat Brakel Atmos als naam verdwijnt. Inmiddels heet zijn bedrijf Kingspan.

2. Vorige bijeenkomst

Marc loopt de notulen van de vorige bijeenkomst door. Er zijn geen opmerkingen over de inhoud.

Naar aanleiding van vorige bijeenkomst is er bij Mourik een student-onderzoek gedaan naar het effect van directe terugkoppeling van brandstofdata en rijgedrag in de auto's. Blijkt dat dit weinig effect heeft. Van den Noort heeft recent Scania driver training & coaching in vrachtwagens geïmplementeerd. Eerste resultaten moeten nog komen.

3. Presentatie van Marc Herberigs over ontwikkelingen omtrent CO₂

Zie de handouts, die als pdf bij de notulen zijn gevoegd

Samengevat:

- Steeds meer gemeenten en waterschappen zijn bezig om zelf te certificeren voor de CO₂-prestatieladder. Stimular is ook betrokken in de advisering van met name de waterschappen. Voornaamste redenen om te certificeren zijn dat men zelf CO₂ beleid heeft en dat goed wil borgen en daarnaast wil weten wat het certificaat inhoud, alvorens het aan aannemers te gaan vragen.
- In België is men ook begonnen met aanbesteden met de ladder
- Op de website van SKAO staat een kaartje van gecertificeerde bedrijven en opdrachtgevers. Bied een mooi overzicht.
- De ladder geeft vrijstelling voor de EED,

- maar niet voor de informatieplicht erkende maatregelen (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/informatieplicht-energiebesparing/bedrijven-en-instellingen>)
  - ook niet voor de label C verplichting voor kantoren (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/bestaande-bouw/energielabel-c-kantoren>).
- e) In het voorjaar van 2020 komt versie 3.1 van het handboek uit. Krijg je rond die periode een hercertificering, houdt het dan goed in de gaten. Na enkele maanden MOET je op het nieuwe handboek certificeren. Na 3 jaar is geen enkel bedrijf meer op 3.0 gecertificeerd. Verwachte wijzigingen zijn:
- Footprint blijft dezelfde data bevatten, maar moet anders ingedeeld worden (scope 3 komt erbij). Hierdoor komen er ook kengetallen scope 3 bij.
  - Er is een nieuwe ISO 14064 (waar naar verwezen wordt door het handboek). Dit kan nog flinke effecten hebben op de wijze waarop groene stroom behandeld wordt, maar het is nog niet bekend hoe de prestatieladder hiermee om zal gaan. Advies is om deze norm wel te bekijken
  - De verificatie van de footprint (eis 3A2) gaat verdwijnen.
  - De onafhankelijke interne controle van de footprint gaat als apart thema verdwijnen, wordt opgenomen in de interne audit.
- f) Er komen nieuwe emissiefactoren voor:
- grijze stroom en stroom onbekend (flinke daling verwacht)
  - personenvervoer in km (auto's), als gevolg van de 'echte' brandstofcijfers
  - brandstoffen en biobrandstoffen (voor deze laatste worden ook grote wijzigingen verwacht), maar mogelijk komt het wetenschappelijke rapport pas uit in het voorjaar. Is nog niet duidelijk per wanneer deze factoren in zullen gaan.

4. Presentatie voortgang bij de bedrijven

Allen presenteren hun voortgang aan de hand van enkele sheets. Zie de bijlage voor het overzicht.

In het algemeen kan gesteld worden dat:

- de footprints van onze leden stijgen in absolute zin, maar dalen als ze afgezet worden tegen een kengetal zoals omzet, fte of productieomvang.
- Sommigen hun 10% reductiedoelstelling al gehaald hebben, terwijl anderen daar nog flink aan moeten trekken. Bij een stijging van de footprint ligt de oorzaak vaak extern (type projecten).
- Allen al veel besparingsmaatregelen hebben uitgevoerd. Het grootste potentieel ligt nog bij het brandstofverbruik van materieel en voertuigen.
- We onszelf gemiddeld een 'enthousiaste' middenmotor vinden, vergeleken bij sectorgenoten, al zijn er ook bedrijven in onze groep die zichzelf inschatten als koploper of achterblijver. Deze inschatting en vergelijking is subjectief, maar geeft wel aan hoe reëel onze doelstellingen zijn. Als koploper 10% besparen zal heel moeilijk zijn, terwijl een achterblijver dat waarschijnlijk wel kan halen.

5. Presentatie en rondleiding Kwakernaak

Heidy vertelt over haar bedrijf en leidt ons rond door het pand.

6. Volgende bijeenkomst

De volgende bijeenkomst wordt gepland op donderdag 12 maart in Sliedrecht bij De Groot & Schagen. Op de agenda staat een lezing van Boels over elektrisch handgereedschap en hybride generatoren.